

Verslag gezamenlijke adviesraad van de VGC – 22 november 2021

Onderwerp: Brede School

Aanwezig: leden van de volgende adviesraden & leden van volgende werkgroepen

1. de Adviesraad Cultuur
2. de Jeugdraad
3. de Sportraad
4. de Adviesraad Welzijn en Gezondheid
5. de Adviesraad Gezin
6. de Werkgroep Onderwijs
7. de Adviesraad Samenleven en Diversiteit

1. Welkom

Verwelkoming door collegevoorzitter van de VGC Elke Van den Brandt en door de deskundige-coördinator Stedelijk Beleid namens de administratie van de VGC.

2. Brede School

Toelichting door collegevoorzitter Elke Van den Brandt.
Zie presentatie als bijlage (bijlage 1).

Collegevoorzitter Elke Van den Brandt beantwoordt in de voltallige vergadering een aantal vragen van de leden van de adviesraad bij deze presentatie. De vragen gingen over:

- Uitbreiding Brede School in het secundair onderwijs;
- Het budget en groeipad voor de verduurzaming Brede School;
- Data huidig en toekomstig bereik en achtergrond kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel;
- Lokale verankering;
- Het informeren en betrekken van ouders.

3. Bespreking in break-out rooms

De leden worden verdeeld in 6 break-out rooms en gaan aan de slag met vragen over een aantal uitdagingen en kansen binnen de hervorming van Brede School.

De belangrijkste conclusies en aanbevelingen van de gespreksrondes zijn:

Algemeen:

- Brede School heeft een belangrijke meerwaarde voor leerlingen die schoollopen in Brussel.
- Bepaalde middelen dwingen tot een keuze in het bereik van de doelgroep (lager onderwijs vs. secundair onderwijs), de grootte en de focus van het netwerk (haalbaarheid bredeschoolcoördinator).

Vraag 1: impact Brede School

1. Wat moet volgens jou de belangrijkste impact van een Brede School zijn op kinderen en jongeren?

- Een veilige lokale omgeving creëren waar kinderen en jongeren talenten kunnen ontwikkelen
- De leefwereld van kinderen en jongeren verbreden. Ze laten kennismaken met activiteiten, organisaties en actoren waar ze anders niet of minder mee in aanraking zouden komen (doorbreken van bubbels).
- Leerkansen bieden binnen en buiten de school(m)uren.
- Kinderen, ouders en leerkrachten wegwijs maken in de buurt.
Vraag: wat met kinderen die niet in de buurt wonen?
- Kinderen gericht doorverwijzen naar de juiste partnerorganisaties die het kind verwelkomen en verder helpen.
- Samen met de partners binnen het netwerk het aanbod toegankelijker maken, vooral voor gezinnen in kansarmoede.

2. Hoe kunnen de partners van het netwerk Brede School een verschil maken voor kinderen, jongeren en gezinnen in kansarmoede?

- Creëer een lokaal netwerk rond gezinnen in kansarmoede, vooral voor éénoudergezinnen in kansarmoede.
- Heb oog voor kinderen en jongeren die niet op school geraken (inschrijvingsrecht) en/of (mogelijks) uitvallen. Werk ook met niet-begeleide minderjarige nieuwkomers.
- Verwerf inzicht in de leefomgeving van kinderen en jongeren met zorgnoden én zorgopdrachten (relatief veel oudere kinderen en jongeren in Brussel hebben een zorgopdracht voor één of meerdere gezinsleden en komen daarom weinig tot zelfontplooiing). Het is belangrijk om hun draagkracht te versterken en stress weg te nemen zodat er ruimte is om aan een naschools aanbod te kunnen denken.
- Werk aan een positief zelfbeeld van een kind in kansarmoede (aandacht voor schaamte wegens moeilijke thuissituatie).
- Neem voldoende partners op in het netwerk die een antwoord kunnen bieden op welzijnsvragen incl. digitale geletterdheid opdat het kind tot zelfontplooiing kan komen.
- Zorg voor schakels waarbij partners gecoördineerd verschillende taken opnemen opdat een kind in armoede effectief deel kan nemen aan het aanbod (detecteren van noden, inschakelen van welzijnspartners die kunnen voorzien in basisbehoeften, versterken van partners in hun toegankelijkheid voor gezinnen in kansarmoede, doorverwijzen, verwelkomen met een (aan)gepast aanbod en aanpak, terugkoppeling en versterken van de werking...).
- Werk samen met organisaties waar armen het woord nemen, welzijnsnetwerken, ervaringsdeskundigen, schoolpoortwerkers en het zorgteam op school om kinderen en jongeren/ouders in armoede beter te bereiken, hun noden en kansen beter te detecteren en hen verder te helpen.
- Neem een outreachend en meertalige houding aan binnen het netwerk. Werk meer met schoolpoortmomenten en schoolpoortwerkers om ouders aan te spreken en toe te leiden naar het aanbod.
- Bouw een vertrouwensband en focus op nabijheid. Zorg voor informele contacten zodat mensen en elkaar beter leren kennen en zet in op duurzame contacten en initiatieven.
- Werk met een gedifferentieerd prijzenbeleid en houd plaatsen vrij voor kinderen in kansarmoede.

Vraag 2: bereik leeftijdsgroep(en)

Tot welke leeftijdsgroep(en) richt Brede School zich best?

- De leden van de gezamenlijke adviesraad zijn het erover eens dat de Brede School een meerwaarde biedt voor zowel voor kinderen als voor jongeren. Gezien de middelen echter beperkt zijn dwingt er zich een keuze op. Er is binnen de schoot van de break out rooms geen consensus in de prioriteit van de doelgroep.
De meeste leden van de gezamenlijke adviesraad opteren voor een bredeschoolwerking voor kinderen van de lagere school omwille van de buurtgerichte werking van een Brede School. Dat laatste is minder van tel voor jongeren die meer mobiel zijn en bij wie de leer- en leefwereld geografisch meer verspreid is. Brede School kan onderwijsovergangen faciliteren en daarom wordt er gekeken naar meer samenwerking met kinderdagverblijven (warme transitie) en met de eerste graad secundair onderwijs.
Andere leden van de gezamenlijke adviesraad geven aan dat in Brussel de noden het hoogst zijn bij jongeren, vooral jongeren tot en met 15 jaar. Jongeren in kansarmoede en meisjes ervaren veel veranderingen tijdens hun tienerjaren, haken af en verliezen een deel van hun netwerk. In Brussel is er een hoog risico op schooluitval en marginalisering van deze doelgroep. Brede School kan deze jongeren voorzien van een netwerk, kan hen helpen om een positief zelfbeeld te ontwikkelen, zorgt ervoor dat ze het vrijetijdsaanbod kennen, detecteert hun noden en wensen en speelt erop in. Brede School voor jongeren zou ook een enorme meerwaarde zijn voor vrijetijdspartners voor wie kinderen en jongeren moeilijk te bereiken is.
- Indien er een uitbreiding is naar meer secundaire scholen, dan vergt het een andere aanpak (wijkoverschrijdend), een ander profiel van de bredeschoolcoördinator en meer middelen. Belangrijk hierbij is de juiste doelstellingen te bepalen.
- Meer samenwerking tussen lagere en secundaire scholen biedt meer ontwikkelingskansen.

Vraag 3: belangrijke randvoorwaarden voor een goede werking

Wat maakt volgens jou een sterk Brede School-netwerk?

Algemeen

- Houd de Brede School lokaal verankerd
- Zorg voor een diversiteit aan sectoren en partners die lokaal aanwezig zijn incl. buurtbewoners, mensen met een handicap, mensen met een migratieachtergrond, ouderen...
- Bewaak een sociale mix en betrek armoedeorganisaties bij de Brede School
- Betrek kinderen in de lokale werking van de Brede School.
- Voorzie voldoende middelen om uit te breiden. Dit is vooral belangrijk voor een goede werking voor gezinnen in kansarmoede en bij een uitbreiding van de werking in het secundair onderwijs.
- Verzeker de nabijheid van de bredeschoolcoördinator en werk met organisaties in de buurt.
- Zorg voor een aanspreekpunt binnen elke partnerorganisatie.
- Verbind vraag en aanbod van het binnen- en buitenschoolse.

Samenstelling en capaciteit van het netwerk

- Ga doelbewust op zoek naar minder evidente partners en partners die een rol kunnen spelen in welzijnsvraagstukken.

- Bewaak de draagkracht van lokale partners door overkoepelende samenwerking te genereren tussen Brede Scholen in eenzelfde regio. Dit zorgt er eveneens voor dat een lokale Brede School gevoed is met expertise die mogelijk niet lokaal aanwezig is.
- Betrek speelpleinen, zij kunnen een belangrijke partner zijn in het toeleiden van ouders naar het lokale aanbod door hun toegankelijke werking.
- Houd het aantal scholen binnen een Brede School beperkt. Dit aantal hangt af van het percentage kinderen in kansarmoede. Maximum 6 scholen per netwerk en minimum 2 scholen per netwerk. Brede School mag geen mastodont zijn.
- Bewaak de taken van een bredeschoolcoördinator. Hoofdtaken van een bredeschoolcoördinator volgens leden van de adviesraden zijn:
 - Het doelgericht samenbrengen van partners en voor verbinding zorgen.
 - Werken aan een integrale aanpak rond bepaalde thema's vb. drempelverlaging, armoede...
 - Helikoptervisie behouden. Bredeschoolcoördinator moet aanwezig zijn op het terrein en kan acties trekken maar moet vooral samenwerking faciliteren en het helikopterzicht behouden.
 - Noden en interesses van kinderen/jongeren en leerkrachten detecteren en communiceren naar het netwerk.
 - Vraag: kan Brede School een rol spelen in het detecteren van kindermishandeling? Een netwerk rond een kind heeft veel informatie en kan signalen opvangen. Het toeleiden van kinderen en jongeren naar andere plekken kan belangrijk zijn, vb. safe places. Hoe meer een kind losgeweekt wordt van een problematische thuissituatie, hoe meer het potentieel heeft om zich op een andere manier te uiten.
 - Het opmaken van een omgevingsanalyse waar kansen in de buurt in kaart gebracht worden en linken leggen met de nodenanalyse van kinderen en leerkrachten.
 - De gedragenheid van de werking bij partners binnen het netwerk bewaken.
 - Formele en informele ontmoetingsmomenten organiseren.
 - Ouders betrekken bij de Brede School.
 - Vraag: welke rol kan een bredeschoolcoördinator van een webmodel Brede School opnemen in het informeren van ouders? Laagdrempelig informeren is vooral belangrijk bij gezinnen in kansarmoede en éénoudergezinnen.
- Definieer het profiel van een bredeschoolcoördinator:
 - Oplossingsgericht zijn: samen met de partners nadenken en oplossingen zoeken op vragen/noden van de doelgroep.

Er is een pleidooi voor een gecoördineerd sterk netwerk die samen uitdagingen aangaan en oplossingen op maat zoekt. Het is niet de coördinator die alles alleen moet verwezenlijken.

Vrije bijdrage

- We mogen wat fierder en trotser zijn dat we Brede Scholen hebben in Brussel. Dit concept werkt heel goed in een grootstedelijke context. Vlaanderen draagt financieel veel bij. Het is daarom belangrijk te (blijven) ijveren voor een duurzame cofinanciering vanuit Vlaanderen voor de Brusselse bredeschoolwerking.
- Leden van de adviesraad vragen meer specifieke aandacht voor activiteiten die meisjes aanspreken, in het bijzonder sportactiviteiten.
- Vraag: welke rol kan/mag Brede School opnemen inzake huiswerkbegeleiding? Daar is, vooral in coronatijden, steeds meer vraag naar.

Afsluiting en bedanking

De moderator deelt mee dat er een samenvattend verslag opgemaakt wordt van deze adviesraad. Het verslag wordt uiteraard verspreid naar de leden van de adviesraad.

Dank aan collegevoorzitter Elke Van den Brandt voor de presentatie en aan de medewerkers van de VGC voor de organisatie van deze gezamenlijke adviesraad.

En vooral: bedankt aan de leden van de adviesraden en werkgroepen voor jullie engagement en inhoudelijke inbreng!